

อัตราการคลอดลูกและอัตราการให้ลูกแฝดของแม่แพะพันธุ์พื้นเมือง ไทยและลูกผสมแองโกลนูเบียน

Kidding and Multiple Birth Rates of Thai Native and Anglo-nubian Cross-bred Does.

โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2526 จนถึงปัจจุบัน โดยใช้แพะพันธุ์แองโกลนูเบียนมาผสมพันธุ์เพื่อยกระดับแพะพื้นเมืองซึ่งมีผลผลิตต่ำ และได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการผลิตระหว่างแพะพื้นเมืองและลูกผสมแองโกลนูเบียน (25-75%) ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านสมรรถภาพในการสืบพันธุ์ การเจริญเติบโต ลักษณะซากอาหาร และการให้อาหาร ความทนทานต่อพยาธิ โดยเฉพาะในด้านสมรรถภาพในการสืบพันธุ์นี้ เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลผลิตรวมของฟาร์ม ซึ่งนอกจากจะมีผลโดยตรงต่อจำนวนลูกที่ผลิตได้เพื่อส่งตลาดแล้วยังมีผลทางอ้อมต่อการคัดเลือกพันธุ์ด้วยเพราะจะช่วยเพิ่มหรือลดจำนวนสัตว์ และชั่วอายุของสัตว์ในแผนการคัดเลือกพันธุ์ ฉะนั้นจึงได้มีการศึกษาวิจัยอัตราการคลอดลูกและอัตราการให้ลูกแฝดของแม่แพะพันธุ์พื้นเมืองไทยและลูกผสมแองโกลนูเบียน

ผลการดำเนินงาน จากการศึกษาลักษณะบางอย่างทางการสืบพันธุ์ของแพะพันธุ์พื้นเมืองไทยและลูกผสมแองโกลนูเบียนจำนวน 103 ตัว ซึ่งเริ่มผสมพันธุ์ครั้งแรกเมื่ออายุประมาณ 18 เดือน พบว่า อัตราการคลอดลูกและการให้ลูกแฝดสูงถึงร้อยละ 88.3 และ 82.4 ตามลำดับ โดยเฉลี่ยแล้วแพะลูกผสมช่วงแรกจะมีอัตราการคลอดลูกสูงกว่าพันธุ์พื้นเมืองไทย ขนาดของครอกและอัตราการให้ลูกแฝดจะเพิ่มมากขึ้นในการให้ลูกครอกถัดไปหรือเมื่อแพะมีอายุมากขึ้น อย่างไรก็ตาม น้ำหนักของแพะเมื่อผสมพันธุ์จะมีอิทธิพลต่อสมรรถภาพในการสืบพันธุ์ของแพะมากที่สุด ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะควรจะคัดเลือกพันธุ์แพะ (ภายในสายพันธุ์และกลุ่มอายุเดียวกัน) ที่มีน้ำหนักมากที่สุดไว้ทำพันธุ์

สำหรับการนำไปใช้ประโยชน์นั้น เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ใช้สถานที่เลี้ยงแพะพันธุ์พื้นเมืองและลูกผสมแองโกลนูเบียนที่เลี้ยง ณ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ทดลองของศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะและแกะ คณะทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเลี้ยงแพะในสภาพที่มีอาหารสมบูรณ์และมีการจัดการที่ดี ดังนั้นควรมีการศึกษาในสภาพชนบทด้วย เพื่อจะได้ทราบสมรรถภาพในการสืบพันธุ์ของแพะแต่ละสายพันธุ์ในสภาพการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันออกไป และสามารถนำผลไปประยุกต์ใช้กับเกษตรกรในทางปฏิบัติได้

จากผลงานทางวิชาการเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับรางวัลชมเชยจากการประชุมวิชาการครั้งที่ 32 ซึ่งจัดโดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ระหว่างวันที่ 3-4 ก.พ. 2537 โดยมีนายกรัชมงคล นายชาน หลีกภัย เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมและพิธีมอบรางวัล

โครงการนี้มีระยะเวลาดำเนินงาน 3 ปี (ต.ค. 33 ถึง ต.ค. 35) ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากโครงการพัฒนาการเลี้ยงแพะในภาคใต้ (ไทย - ออสเตรเลีย) จำนวน 180,000 บาท

ผู้วิจัย รศ.ดร. สมเกียรติ สายธนู, รศ.ดร. วินัย ประสมภ์กาญจน์ และนายสุรศักดิ์ คชภักดี (คณะทรัพยากรธรรมชาติ)